

บทสรุปและเสนอแนะ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งมีทั้งสถานภาพทางสังคมและการเงินอย่างมหาศาลมีความรู้ความชำนาญในการประกอบธุรกิจซึ่งเป็นอาชีพของคนเป็นอย่างดี อาศัยโอกาสที่ตนมีความรู้ความสามารถและชำนาญในเชิงธุรกิจประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และได้เงินหรือทรัพย์สินไปจากการประกอบอาชญากรรมเป็นจำนวนมหาศาลยิ่งกว่าอาชญากรในคดีอาญาธรรมดา ซึ่งเงินและทรัพย์สินที่ได้ไปดังกล่าว ส่วนหนึ่งก็จะกลับมาสร้างสถานะทางสังคมและอิทธิพลของอาชญากรให้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนใช้ในการประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงทางเศรษฐกิจหรืออาชญากรรมด้านอื่น ๆ ตามมาอีกเป็นลูกโซ่ สร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติและสังคมอย่างใหญ่หลวง ซึ่งการจะจัดการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้จะต้องมีองค์การและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างละเอียดอ่อน ไร้จุดบกพร่องซึ่งจะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย จากที่ได้กล่าวมาแล้วอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรผู้ก่ออาชญากรรมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติและมีฐานะทางการเงินและสถานะทางสังคมดี ปกปิดซ่อนเร้นการประกอบธุรกิจอันละเมิดต่อกฎหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งนำเอาวิทยาการสมัยใหม่แขนงต่าง ๆ เข้ามาช่วยเลือกอันว่องไวต่อการประกอบอาชญากรรม จึงมักทำให้ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่ให้ความสนใจ ประกอบกับปัญหาในบทบัญญัติของกฎหมาย และองค์การในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้กล่าวมาแล้วยังมีจุดอ่อนบกพร่องอยู่บ้าง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไม่ได้ผลเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นเพราะลักษณะพิเศษของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจผู้ก่อมีความเชี่ยวชาญวิชาชีพเฉพาะ พัฒนาหลบหลีกกฎหมายโดยอาศัยช่องว่างหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย การออกกฎหมายมักจะตามไม่ทัน จึงทำให้การดำเนินคดีกับอาชญากรพวกนี้ส่วนใหญ่หลุดพ้นเงื้อมมือของกฎหมายไปได้ ทำให้อาชญากรไม่เกรงกลัวกฎหมายและพยายามหาช่องทางลวงละเมิดเอาเปรียบสังคม ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นเรื่อยมา ซึ่งจากปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ได้ศึกษามานี้ ชี้ให้เห็นถึงความร้ายแรง วิวัฒนาการของอาชญากรในการประกอบอาชญากรรม ไม่ว่าจะนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ การสร้างสมอิทธิพลก่อน

อาชญากรรมเป็นขบวนการจนถึงกับก่ออาชญากรรมข้ามชาติ มีการร่วมมือจากหลายฝ่าย ซึ่งแตกต่างจากคดีอาชญากรรมธรรมดาอย่างมากมา การพัฒนาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งยังมีจุดบกพร่องอยู่บ้างเช่นกัน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปราม

ฉะนั้น นอกจากกฎหมายอาญาธรรมดาซึ่งมีอยู่แล้วจึงควรมีมาตรการเพื่อแก้ไขป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มเติมจากมาตรการทางอาญาที่มีอยู่แล้ว ดังต่อไปนี้คือ

1. ความมีหน่วยงานหรือองค์กรโดยเฉพาะในการศึกษารวบรวมข้อมูลของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจติดตามวิวัฒนาการของอาชญากรรมว่ามีแนวโน้มไปในทางใดโดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่มีเศรษฐกิจก้าวไกลการประกอบธุรกิจล้ำหน้าประเทศไทย ซึ่งจะต้องประสบกับปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาก่อนอย่างแน่นอน ตลอดจนให้ความรู้เสนอแนะหรือให้คำแนะนำแก่รัฐบาล หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญากับหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชนอื่น ๆ เพื่อให้การป้องกันปราบปรามคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสัมฤทธิ์ผลด้วยดี อีกทั้งควรจะให้หน่วยงานนี้สามารถเป็นผู้เสียหายดำเนินคดีหรือฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญาแทนรัฐหรือประชาชนผู้เสียหาย อย่างเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

2. บัญญัติกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ให้ทันสมัยหรือทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาและประสบกับปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาแล้ว ตัวอย่างเช่น

2.1 บัญญัติกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้กับอาชญากรรมบัตรเครดิต เพราะกฎหมายที่ใช้กับอาชญากรรมบัตรเครดิตปัจจุบันนี้ได้แก่ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งฐานความผิดที่นำมาปรับใช้ ได้แก่ ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา 334 ความผิดฐานลักขอกทรัพย์ตามมาตรา 352 ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ โดยแสดงตนเป็นบุคคลอื่นตามมาตรา 342 ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมตามมาตรา 265 และ 268 ซึ่งมาตราดังกล่าวใช้กับอาชญากรรมบัตรเครดิตได้ แต่ไม่ครอบคลุมทุกกรณี การควบคุมผู้ออกบัตรเครดิตก็ยังไม่มีการกำหนดไว้โดยเฉพาะ

ฉะนั้น จึงขอเสนอแนวทางกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้กับอาชญากรรมบัตรเครดิต นอกจากที่กำหนด
ความผิดโดยชัดแจ้งของอาชญากรรมบัตรเครดิตดังกล่าวมาแล้วควรมบัญญัติความผิดในการใช้ไปนี้
ด้วย คือ

2.1.1 กำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมผู้ออกบัตร และให้ความคุ้มครองผู้ออกบัตร

2.1.2 ควรกำหนดให้การครอบครองบัตรเครดิตที่ได้มาโดยทุจริต เพื่อ
นำออกใช้หรือการมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปลอมแปลงบัตรเครดิตไว้ในความครอบครอง
เป็นความผิด และควรเพิ่มโทษหรือลงโทษสำหรับผู้ผลิตบัตรเครดิตปลอม หรือผู้ที่มีเครื่องมือ
สำหรับปลอมแปลงไว้ในความครอบครองให้สูงกว่าโทษของอาชญากรรมบัตรเครดิตประเภทอื่น ๆ

2.1.3 กำหนดให้การใช้เฉพาะหมายเลขบัตรเครดิตที่ได้มาโดยทุจริต
เป็นความผิดด้วย ทั้งนี้เพื่อรับอาชญากรรมบัตรเครดิตที่เกิดขึ้นจากการใช้หมายเลขบัตรเครดิต
ในการสั่งซื้อสินค้าทางไปรษณีย์ (MAIL ORDER) หรือทางโทรศัพท์ ซึ่งอาจจะเป็นที่นิยมแพร่
หลายในประเทศไทยในอนาคต

2.1.4 บัญญัติเรื่องการตรวจสอบและขอข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมบัตร
เครดิตจากธนาคารหรือบริษัทผู้ออกบัตร ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการตรวจสอบ
ข้อมูลและเอกสาร จากธนาคารหรือบริษัทผู้ออกบัตรได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก
สะดวกแก่เจ้าหน้าที่รัฐในการนำหลักฐานมาประกอบการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิด

2.1.5 บัญญัติให้มีการควบคุมเครื่องจักร หรือเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ซึ่ง
เกี่ยวข้องกับการผลิตบัตรเครดิต โดยการให้ผู้สั่งซื้อเครื่องจักรดังกล่าวต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ที่
เกี่ยวข้องกับในการนำเข้า เช่น เจ้าหน้าที่ศุลกากร เป็นต้น หากเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้สั่ง
เข้าเครื่องจักรนั้นไม่ได้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตก็ไม่ควรจะให้นำเข้า

2.2 บัญญัติกฎหมายในเรื่องให้อำนาจ และกำหนดขอบเขตในการอนุญาตให้
เจ้าพนักงานตักฟังทางโทรศัพท์ในการสืบสวนสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม โดยให้ศาลเป็นผู้มีอำนาจออกหมาย ภายใน
หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.2.1 หมายจะต้องระบุโดยเฉพาะเจาะจงว่าจะดักฟังการสนทนาของ
ผู้ใด

2.2.2 จะต้องแสดงให้เห็นมูลเหตุอันสมควรว่าจะมีการกระทำผิดเกิดขึ้น
หรือกำลังมีการกระทำผิดอยู่

2.2.3 การลักลอบดักฟังหรืออัดเทปจะต้องมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

2.2.4 จะต้องระบุชื่อผู้ต้องสงสัยซึ่งจะต้องถูกดักฟังหรืออัดเทป

2.2.5 เมื่อทำเสร็จแล้วจะต้องทำรายงานเสนอต่อศาล

2.2.6 การดักฟังหรืออัดเทปจะต้องสิ้นสุดลงเมื่อได้ข้อความที่ต้องการแล้ว

2.3 ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาความและกฎหมายลักษณะพยาน
เกี่ยวกับกรณีนำข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยเฉพาะ
ปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญาให้มีบทบัญญัติรับรองการอ้างข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในศาลได้ โดย
บทบัญญัติดังกล่าวควรจะได้กำหนดความหมายของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิธีอ้าง และนำเสนอข้อมูล
จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐาน รวมถึงวิธีการนำสืบพยานหลักฐานเช่นว่านั้น ทั้งนี้ ควร
พิจารณาถึงปัญหาในทางกฎหมายในเรื่องต่อไปนี้เป็นหลักคือ

2.3.1 ควรกำหนดประเภทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะนำมาใช้เป็นพยาน
หลักฐาน ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีที่มาจากหลายสิ่งในเรื่องนี้ควรให้ความสำคัญแก่ printout
ซึ่งสามารถอ่านเป็นภาษามนุษย์ได้ (ในลักษณะของพยานเอกสาร) การนำสิ่งอื่น ๆ มาสืบ เช่น
Software (อ้างเป็นพยานวัตถุ) จะมีปัญหาในเรื่องการตรวจสอบโดยศาลและคู่ความ แต่
อย่างไรก็ตามไม่ควรจำกัดว่า จะต้องนำสืบด้วย printout เท่านั้น โดยเฉพาะกรณีที่มีข้อ
โต้เถียง หรือโต้แย้งกันในเรื่องความเที่ยงตรงหรือการทำงานโดยถูกต้องของกลไกการทำงาน
ของเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการนำสืบพยานผู้เชี่ยวชาญ การกำหนด
printout เป็นหลักนี้ตรงกับหลักกฎหมายของหลายประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ และสหรัฐ-
อเมริกา

2.3.2 ควรกำหนดให้ชัดเจนในเรื่องการนำสืบความถูกต้องแท้จริงของ
ข้อมูล (authentication) ควรมีบุคคลมาเบิกความรับรองความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลจาก

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยให้มีการสำเนาคน เปิดโอกาสให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้มีโอกาสตามค้น เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องแท้จริงด้วย หรือเพื่อให้สะดวกรวดเร็ว ชั้นแรกที่มีการอ้างบัญชีระบุชาน เพื่อขอนำสืบข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานต่อศาล ควรมีการกำหนดให้มีการส่งสำเนา ของข้อมูลให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อตรวจสอบและคัดค้านได้ ในชั้นตอนนี้อาจมีเพียงคำรับรอง เป็นหนังสือจากผู้เกี่ยวข้องก็พอ แต่ถ้าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งคัดค้านความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลนั้น คู่ความฝ่ายที่อ้างข้อมูลจะต้องนำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลและประมวลผลข้อมูล มานำสืบ

2.3.3 ความแก้ไขมาตรา 93 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อให้มีการยอมรับข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องการส่งต้นฉบับ

2.3.4 ความแก้ไขมาตรา 95 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในเรื่องพยานบอกเล่าให้เป็นเรื่องคุณสมบัติของบุคคล เปรียบเทียบได้กับ Federal Rule of Evidence ของสหรัฐอเมริกา ข้อ 602 ที่บัญญัติว่า ผู้ที่จะมาเบิกความเป็นพยานในศาลนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มี personal knowledge ในเรื่องที่จะเบิกความนั้นด้วยตนเอง

2.3.5 ไม่ควรมีมาตรา 94 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้กับพยานหลักฐานที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเมื่อมีการยอมรับข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นพยานหลักฐาน ซึ่งจะมีผลให้นิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ทำในรูปแบบของข้อมูลจากสื่อได้ ซึ่งข้อมูล นี้โดยหลักการแล้วน่าจะต้องนำสืบพยานบุคคลเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เสมอ การจะตีความข้อมูล จากสื่อ ว่ามีฐานะเช่นเดียวกับพยานเอกสารไม่ถูกต้อง

3. เพิ่มมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ของอำนาจองค์การอาชญากรรม และคัดโอกาส หรืออิทธิพลทางการเงินหรือการปกปิดซ่อนเร้นผลประโยชน์มหาศาลที่ได้รับจากอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ หรือทางอื่น ๆ ของอาชญากร เช่น

3.1 การริบทรัพย์สิน ควรเพิ่มหรือขยายขอบเขตของการริบทรัพย์สินให้กว้าง ขวางออกไปจากบทบัญญัติที่มีอยู่เดิม แบบอย่างเช่นของสหรัฐอเมริกา โดยการนำหลักเกณฑ์ของ การริบทรัพย์สินในทางแพ่ง เข้ามาผสมผสานไว้บังคับกับตัวทรัพย์สินโดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยจะมีตัว

อยู่หรือไม่ เมื่อทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินผิดกฎหมาย ก็ให้รับได้โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้กระทำผิดหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องและการโอนต่อ ๆ ไป ผู้รับโอนจะอ้างว่าคนได้รับมาโดยสุจริตไม่ได้ การฟ้องก็ฟ้องยังศาลที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ การรับฟังพยานหลักฐานถือหลักไม่ต้องพิสูจน์พยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัย ผลักภาระการพิสูจน์ไปให้ผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยสุจริต

3.2 ให้มีกฎหมายควบคุมการฟอกเงิน เพื่อเป็นมาตรการคุ้มครองสุจริตชน ชื่อเสียงของสถาบันการเงินและคุ้มครองระบบการเงิน เป็นมาตรการที่ศักดิ์สิทธิ์พลสถานะทาง การเงินและแหล่งเงินทุนของผู้กระทำผิด มิให้นำย้อนกลับไปประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวกฎหมายอันเป็นการสร้างภาพพจน์ของรัฐบาลและประเทศ สอดคล้องกับประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสัญญา Vienna Convention 1988 ซึ่งจะต้องมีกฎหมาย บังคับปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายภายใน ซึ่งกฎหมายควบคุมการฟอกเงินนี้ควรมีสาระสำคัญคือ

3.2.1 กำหนดประเภทของสถาบันการเงินที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ฟอกเงิน

3.2.2 ให้สถาบันการเงินจัดให้ลูกค้าแสดงตนและที่อยู่ก่อนทำธุรกรรม

3.2.3 ให้สถาบันการเงินจัดให้ลูกค้าบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรม ที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดหรือธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หากลูกค้าปฏิเสธให้สถาบันการเงิน จัดทำบันทึกเอง และให้หน่วยงานที่กำหนดให้เป็นหน่วยตรวจสอบทราบ ให้สถาบันการเงินเก็บ รักษาหลักฐานของลูกค้าไว้เป็นระยะเวลา 5 ปี

3.2.4 ให้สถาบันการเงินรายงานธุรกรรมที่มีมูลค่าตามที่กำหนด หรือ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับ การกระทำผิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

3.2.5 กำหนดโทษสถาบันการเงินที่ฝ่าฝืน

3.2.6 บทบัญญัติคุ้มครองสถาบันการเงินและเจ้าหน้าที่ในการเปิดเผย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมในการกระทำผิด

4. ผ่อนคลายหลักทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้ในคดีอาญาทั่วไป ให้ลดลงเมื่อนำมาใช้กับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่น

4.1 เรื่องการพิจารณาพิพากษา ซึ่งในคดีอาญาโจทก์จะต้องนำสืบให้ได้ความอย่างแน่ชัดว่าจำเลยกระทำความผิดจริงศาลจึงจะพิพากษาลงโทษ ในคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการพิจารณาพิพากษา ให้โจทก์พิจารณาเพียงให้เข้าเงื่อนไขของความผิด ค่อยจากนั้นให้จำเลยต้องมีภาระการพิจารณาพิพากษาให้เห็นว่า จำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ศาลจึงจะยกฟ้องปล่อยตัวจำเลย

4.2 ภาระการพิจารณาพิพากษาในกระบวนการพิจารณาของทนายความในคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ควรเป็นแค่ระดับการชี้แจงน้ำหนักพยาน ไม่ต้องถึงกับสืบส่งสืบ อันเป็นการลดการปกป้องคุ้มครองจำเลย เช่น บทบัญญัติข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินทั้งหมดของผู้กระทำผิดที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้มาจากการกระทำความผิด ให้ศาลสืบเสาะทั้งหมดเว้นแต่ตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของจะนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์จนเป็นที่เชื่อถือว่าทรัพย์สินใด ผู้อ้างได้มาโดยสุจริตตามความชอบธรรมก็ให้มอบคืนไป เป็นต้น

5. ควรจัดตั้งศาลคดีเศรษฐกิจและทรัพย์สินอื่นเพื่อให้ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีความผิดทางด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและทรัพย์สินโดยเฉพาะ เหมือนกับในต่างประเทศที่มีการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมรับกับความเจริญทางเทคโนโลยี โดยขอเสนอแนวทางในการจัดตั้งดังนี้

5.1 ดำเนินการพิจารณาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและทรัพย์สินแยกต่างหากจากคดีอาญาทั่วไป โดยจัดรูปแบบศาล วิธีการพิจารณาคดีของศาล ประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจศาล องค์คณะและคุณสมบัติของผู้พิพากษาที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านเศรษฐกิจ หรือดำเนินการเพื่อให้มีแผนกคดีเศรษฐกิจและทรัพย์สินในศาลอาญา หรือถ้ายุ่งยากมากเกินไปก็อาจจะจัดให้มีผู้พิพากษาสมทบในคดีเศรษฐกิจและทรัพย์สินก็ได้

5.2 เป็นศาลชำนาญพิเศษ สังกัดในกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและทรัพย์สินทุกชนิด โดยแยกออกเป็นแผนกตามความชำนาญ

5.3 วิธีพิจารณาคดีในศาลคดีเศรษฐกิจและทรัพย์สิน สอดคล้องเป็นรูปแบบพิเศษ มีลักษณะเฉพาะต่างหากจากคดีอาชญากรรมทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าวมาแล้วพบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายอยู่บ้างบางประการ และได้เสนอความคิดเห็นที่เป็นแนวทางแก้ไขดังกล่าวมาแล้วนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น คราบใดที่โลกยังมีวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง เช่นนี้ ก็แน่นอนเหลือเกินว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แฝงตัวอยู่ในหมู่ชนผู้สุจริตอาศัยโอกาสที่ตนมีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพก่ออาชญากรรม ก็ต้องค้นหาวิธีการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แอบซล เพื่อหลบหลีกให้พ้นจากการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย